

לויתן זה יצרת לשחק בו.

סוד הלויתן.

(1) ספר בראשית פרק א

(כא) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֶת כָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֹׁת אֲשֶׁר יִשְׁרְצוּ הַיָּם לְמִינֵיהֶם וְאֶת כָּל עוֹף הַכְּנָף לְמִינֵיהוּ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים כִּי טוֹב:

(1-2) ספר בראשית פרק א

(כו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ בְדֶגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ:

רש"י על בראשית פרק א פסוק כא

התנינים - דגים גדולים שבים ובדברי אגדה (פרק הספינה) הוא לויתן ובן זוגו שבראם זכר ונקבה והרג את הנקבה ומלחה לצדיקים לעתיד לבא שאם יפרו וירבו לא יתקיים העולם בפניהם. התנינים כתיב:

(4) תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף עד/ב

אמר רב יהודה אמר רב כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה בראם אף לויתן נחש בריח ולויתן נחש עקלתון זכר ונקבה בראם ואלמלי נזקקין זה לזה מחריבין כל העולם כולו מה עשה הקב"ה סירס את הזכר והרג הנקבה ומלחה לצדיקים לעתיד לבא שנאמר והרג את התנין אשר בים ואף בהמות בהררי אלף זכר ונקבה בראם ואלמלי נזקקין זה לזה מחריבין כל העולם כולו מה עשה הקב"ה סירס הזכר וצינן הנקבה ושמרה לצדיקים לעתיד לבא א"ר יוחנן עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים מבשרו של לויתן שנאמר יכרו עליו חברים ואין כרה אלא סעודה שנאמר ויכרה להם כרה גדולה ויאכלו וישתו ואין חברים אלא תלמידי חכמים שנאמר היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני והשאר מחלקין אותו ועושין בו סחורה בשוקי ירושלים שנאמר יחצוהו בין כנענים ואין כנענים אלא תגרים שנאמר כנען בידו מאזני מרמה לעשק אהב ואי בעית אימא מהכא אשר סוחריה שרים כנעניה נכבדי ארץ ואמר רבה א"ר יוחנן עתיד הקב"ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של לויתן שנא' התמלא בסוכות עורו זכה עושין לו סוכה לא זכה עושין לו צלצל.

(1) ספר בראשית פרק ז

יָגוּעַ כָּל בְּשַׂר הָרֹמֵשׂ עַל הָאָרֶץ בְּעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל הַיָּבֵשׁ וּבְכָל הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם:

(כב) כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאֶפְיוֹ מִפֶּלֶא אֲשֶׁר בְּתַרְבֵּה...

רש"י על בראשית פרק ז פסוק כב - (כב) נשמת רוח חיים - נשימה של רוח חיים אשר בחרבה - ולא דגים שבים (סנהדרין קח):

(4) ספר תהילים פרק קד: הָיָה גְדוֹל וְרַחֵב יָדָיִם שָׁם רָמַשׂ וְאִין מְסַפֵּר חַיּוֹת קְטַנּוֹת עִם גְּדֻלוֹת:

(כו) שָׁם אֲנִיּוֹת יִהְיֶה לְכֹחַן לְוִיָּתָן זֶה יִצְרָתָ לְשִׁחַק בּוֹ.

(2) תלמוד בבלי מסכת מנחות דף מג/ב

ניא היה ר' מאיר אומר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין מפני שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד שנאמר ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטהר וכתוב כמראה אבן ספיר דמות כסא

(73) ספר חדושי אגדות חלק רביעי עמוד כד - מסכת עבודה זרה

, אמנם מה שאמר כי הוא משחק עם הליתן, לשון משחק בשביל כי רוצה לומר תכלית התאחדות הרצון שיש אל הש"י עם ברואיו שרצונו מתאחד עמהם וזהו עצם השחוק, ודוקא ליתן כי הבריאה הזאת [אין] היא בריאה כמו (שאמר) [שאר] בריות גשמיים, שאין הדבר כך כלל כי חבור הרצון הגמור שיש לו אל בריאה זאת הוא בריאה שאינה גשמית ושאר נבראים כפי מעלתם יש להם [חיבור] הרצון. ועוד כי הבריאה הזאת בפרט מבין כל שאר הנבראים היא מיוחדת אל הרצון, כי האדם עם שהוא מבחר הנמצאים התחתונים, מצד כי האדם לעמל יולד.